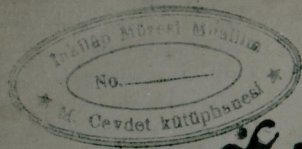

۲۷ حزيران ۱۹۱۸

صافی : ۵۰

ایکڑھی جلد

یکی مجموعہ

بدیعیات

بدیعیات بختری :

لابدیی حسل

بدیعی فعالیتشرك اوایل بدیعی بر طاق حسل-فكرت كه با فقیاری- مشترک یا خود لاحق حسل - بدیعی ، غیر بدیعی ، لابدیی آراستمدی فرقیار - درونی حیاتك عكسالماری : شخصی و مشیعت، درونی مرایت ، حیاتك تلقیسی : شخصیت بسیط بر عنصر دكادر - عشق منوعدی كپیوریز - شخصیتزدن دوغان حسلری بدیعی حسلردن آرد انجكدی شكلات - مرایت نه دیکدر - آفاق وانفسی حسلر - اسیتوزاك برسوی - لائوسناتك دیکاری - بر قاج مثال - لابدیی حسلر وسنعتی یالایی اولادله اولادارك حكملری . -

بر تابلو سیر ایندیکمز ، بر شعر او قودیفمز ، بر موسیقی بارچمی دیکلدیکمز زمان بدیعی فعالیتمز ، اوله بر طاق دو یوفورده اوایلدیركه یونلر اونك آصل «effet اثر» لری دكادر . چونكه حیاتك هر دقیقه سنده بو کی حسله تصادف ایدمیلیرز . مثلا توفیق فکرت ك «بالهیلر» بی خاطریلم : بر با فقی جوجوی اختیار یابانی ، تولوم دوشكندگی آناجنگك یاننده برافارق فیرطنی بر هواده دیکره آجیلور . اوچ کون سوكره : آنکینه یوش بر تكتنه .. اوده قادنجیز جان ویرمكد .. زوالی اختیازده كنارده افکار و یومرق صقیور ، چیلدیرمز .. بو لوحه بزده او یچارده قارشى درن برمرجت ، طبیعه قارشى فوق العاده بر غضب اوایلدیر ؟ هرچی كدر اینده برافیر ؟ فقط دقت ایدیکر : بو آجیلقی وقعی شرده دكل ، بر غزینك شون قسنده اولوسه بدق او حسله عینی عیننه یندوچار اولورقد . ديك كه یونلر بدیعی حیاته خاص دو یولر دكادر . مادی معنوی سوچلر ، كدرلر .. امیدلر .. امیدسلكلر .. عائله عینی .. یونلر یونلر هم صنعت عائله ، هم اونك خارجده مشاهده ایدیلور . بو «commun مشترك» دو یولره ، بدیعی دوشونجه مزه یولداشلق ایندیکری ایچون «accessoire لاحق» حسلر دینلكددر .

اخلاق وجدانك «ای» بولدی قلماره «اخلاق» ، «فنا» بولدی قلماره «غیر اخلاق» دیورز . ای یاخود فنا اولیالار - یعنی اخلاق فعالیت قارشى بیطرف بولونالار - ده «لااخلاق» وصفی ویرمكدیز . بدیعی وجدانك تقدیر ایندیک قلماره «بدیعی» ، رد ایندیکلرینه «ethique غیر بدیعی» دیدیکمز کی بو صفتلردن هیچ برنی ویرمكدیز «مشترك دو یولر» ده «anesthetique لابدیی» دیه بیلیرز . ایشته «بالهیلر» منظومه سنك بزده اوایلدیردنی مرحت و غضب بو نوعدن در . یونلر اولشیرلر قیمتی دوشونمیلورلر ؛ ديكك «چیرکین» دكادر .. عینی زمانده علی العاده حیات اینده بولونیلور ، ديكك ییدیعا «كوزل» ده اولیورلر ، یونلر اولسه اولسه «لابدیی» در .

هیچفرارق سس سز آقان ایرماقلر بر آرز چوشوب قان بولانین ، سوله ییک !

یایم ، ددهم قالدی موسوف سیلنده ،

قارده شلم وورلدی روم اینده ؛

چناق قلمه هر کویلیك دیلنده

دولاشیرکن بی آتسین ، سوله ییک !

بر قیز کوردم داهای اون بش یاشنده ،

بری کی بر سیکارک شاشنده ،

آغلامشدی بكا کچید باشنده ؛

بو حالی دو یوب یانین ، سوله ییک !

ابراهیم علامه الدین

فروزش منبع

فروزش بر منبع یاشنده اغلیان ،

بر قادی کیدر ، شرمك بریسی ؛

بر زمان کیزی بر انکیتکی ، سسی

بلدهك قیزی ایچیلدی او صودن ..

بوکون ، نه منبع وار ، نه ایرمق سسی .

کیدیم یولارده ، قالمش هیچ بر ایز ؛

شیمدی خیابانلر ، قراکق بر دهلیر ...

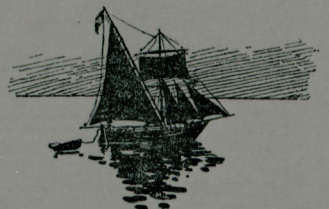
ایکلور قای ، تولومك بستهسی .

... کویله سودان بر امل باغلیان

نروده او حلی قیزلرک کولکسی

دویارم روحده ، او صیاق نفسی

کادیر صانیم ، ایچمه او صودن .

کلیك نسخه دارالفنون مدرساندن ارطغرل معوی شمس الدین بلك (شمال تورکاری و تاتار جلیق) آدی لك قیمتی بر مقالسی وارد .

تصحیح

کین نسخه علی علوی بلك «بوغدای تارلاری» عنوانی منظومه سی «لوفوت دویل» دن مقبسن سوا «سولی پردوم» دن دینلش در .

شونوع حسلرك ماهیتسندن خبردار اولمایلر صنعت اثرلری یالکیز یونلر ایچون بکینیرلر : نیاترولری دوشونکر ؛ خلتك آفیلداشدی یا بر عالیجنابقدر ،

یاخودده بر فهمناقدلر !

«بدیعی حس» لرك ماهیتی میدانه جقارمق ایچون اولا «لابدیی» اولانلری تشریح وتحلیل اینك ایجاب ایدیلور .

la vie affective درونی حیات «ك شو «لابدیی» صفتی ویردیکمز «عكس العمل» لری اوچه آیریلر .

attitude personnelle شخصی وضعیت contagion affective درونی سرات

conception de la vie حیاتك تلقیسی

شخصی وضعیت

«شخصیت» دیدیکمز معنوی واراق بسیط دكلدر : مزاجز ، اعتیادلر مز ، اخلاق مفکوردمز ، دنی قناعتلر مز ، علمی معلوماز ، خلاصه صایقله یقز بر چوق عنصرلر ، بو قارشیق موجودتیزی تشکیل ایدرلر .

ایشته بر صنعت اثرلیه قارشى قارشى بکلجه ، یونلر بو شیلرک جمعی دیک اولان شخصیتز بر «عكس العمل» اوایلدیر . اوثره قارشى کیندیز مخصوص بر وضعیت آلیز . فرض ایدمك حاله ضیا بلك «عشق منوع» بی او قویورز . اورادهك فردوس خاتم ، پتر ، پیکر .. عدنان بك ، بپول .. نبال .. خلاصه یونلر «اشخاص» بزده یا سونلی کورونور ، یا سوسیمز ! ایشه بر دو یولكه آنجاق یوقاریده صایدیفمز عنصرلرک یعنی مزاجلرک ، اعتیادلر مزك ، علمی اخلاق مفکورمزك ، دنی قناعتلر مزك ، علمی معلومازك .. بر اثری در .

صنعت اثرلر قارشى آله جهم وضیعتده ، شارل لاولنك سوله ییک کی «Les habitudes collectives معشری اعتیادلر» كده تأثیری واردر : ذوقاً «رومانتیک» اولان بر آكانله ، تربیه «فلاسیق» اولان بر فرانسز بر اثری عینی بر طرزده حاکم

ایدمز . پوشخصی وضعیت «Les temperaments physiologiques غیر بری مزاجلرک» مدخاله می ده

آز دكلدر : بر ارکلكه بر قادی ، صافدلر بر جوجولقه فللك چنبرندن کچمش براختیار ، بر اثره قارشى عینی وضعیتی طایقتماز .

«مادی وسیاه» ایلك اوقودیم زمان تجربسز

بر جوجودم . اجد جیله عادتا عاشق اولمشدم .

اونك حیات قارشى زوالیلتندن ، مسکینکلندن داهای علوی بر شی تصور ایدمیلوردم . او یچیه بر

عبود دی ! بوکون باطیع بوله دوشونمیلورم .

معبا شو ایکی ضد «حکم» مدن هانکیسی بدیعی ماهیتی حاکم ؛ هیچ بری ؛ فقط بدیعی فعالیت بولداشلق اینن بو دویولرک سیلری اوقدر قارشیق کندیلری اوقادار جوقدرک تقدیدی مسلک ایدیلرله

صایك تفسی

هر كسك، حیاتی كندینه مخصوص بر آکلایشی، بر كوردنی وارد. بدینه نظراً دنیا بر جیفه؛ نیکینه نظرآ برجت اولدنی قادر .. برمنصف كندینی یوتون كاشانی محیط صایبر، كندینه وحدت پولر. شهبز دنیا، وجداندن بوس یوتون آری اولدنی حالد .. مثالش باغله كوكنز. ایسته بر صنعت اثرله قارش قارشیه كلنج، حیاتی آكلایشده، كوردوشده نظراً اوچنی بر دونویه دها دوچار اولورز. فرض ایدهم كه ایی آرقادهش، نامق كلك «واویلا» سنی اوقویور . برسی وطنیرو، اونكی قوزمپولیت .. بر هیچقیر، آقلاكن، اونكی اوموز سیلكه بیلر .

دقت ایدهلجك اولورسه بو اوچنی دونونك ایی اولكله - یعنی شخصی وضعیت ودرونی سرائتله - صق بر مناسیتی وارد. حتی دینه بیلیركه بو، اونرك بر عكس صداسندن، نا عذود بر تشمعدن عبارتدر . ایضای ایدهم : وطنیرو، «واویلا» اوقوركن اوغرا دینی هیجان - كه حیاتی كندینه مخصوص آكلایشدن دونویه، مزاجیه، اعتیادله، اخلاق مفكوره سیله، دینی قعاتنارله یعنی شخصیتله علاقه دارد. عینی زمانده نامق كلك علوی وجداندن كندینه بر جوق شیلر كچمكددر . او بوبوك آدامك تأثیری آلتنددر . دیمك كه بو اوچنی دونو شخصی وضعیتل دون سرائتك حقیقه بر عكس صداسی، نا عذود بر تشمعی ایش ! بلكه اونكده قوزمپولیتده كندی شخصیتله برعغا بر هیجان دویاییلر ؛ فقط قطعاً بریكنك درجه سنده، ماهیتده دكلر .

حیاتی تلقین دكیشدكه بو تلقین دونان حسده باشه لاشیر. «سیس» ك اسی دوردده اویا دیره جنی هیجانله بوكونكی بر دكلر. شارل لالو كوسترپیورك «او دیب» مزانروپ، یخود مدام پواری بوكون یزی سوفوكلك، مولیرك فلویرك بو آرلردكی اشخاصك پیسپولویژنی یازداری زمانلردك نیکینكله یخود بدینكله معروض برافه میور .

ستاندال حقی اولورق دیسوركه : موسیقینك باشلیجه دونی تأثیری بزه اوله حاكم اولان برطاقم دوشونجهلری، دویغولری دها قوتی بر صورتده احساس ایتمسیدر . كندینی یالكن ایثالیان بسترلین خوشالایردی ؛ چونكه بوبسترلستانداك رونده اساساً صافلی دوران یونایك غلبه عشرلری تقویه ایتمكده ایدی . اوت، بونقطه دن صنعت اثرلری ایچكی بگور : غمی ایكن ایچرسه نغمه لر، کیلی ایكن ایچرسه كیف لر ای آزار .

عمر سیف الدین داما بویه سیولر : «كندی او قادر سیقیوم، حاملك مقبردن برشی آكلایه میورم. آقلازدی كوسمده كی طابووفر... نه كندكر»

esthète بدینتناسی لرحه بیه پولری اصل بدیی حسلردن آیرد ایتمك بك مشكدر .

درونی سرائت

برده صنعت اثرلردكی موجوداتدن، اشخاصدن بزه یكن روسی حائلر واردركه دمن صایقلرمدنك فرقی در. آلكان بدییماچیسی مشهور «اما توتل وولكلكت» بونله «sentiments objects» آفاق حسلر «دیور . بایقز ایضای ایدهم : بر آری اوقوركن شخصی وضعیتدن دونان حسلر تمایله بزم مانیزدی ؛ پولری بزه او اثر ابرام ایویوردی . كنج یخود اختیار، دیندار یخود دینز اولدیغوزه كوره بر شرعك، بر موسیقی پارچسك قارشیسند كندیزه مخصوص بر طور طاقینوردی . دیمك كه بو نوع «دویغولر حقیقه» subjectif «انس» در . حابو كشدیدی دقینه باشلاجه جمن قسم بویه دكلر . اولر باشقلرلنك مالدیر . آنجاق سرائت واسطه سیله بزم اوله بیلورلر. بو «سرایت» كلمسك اوززنده براز دورالم : حساسیتله متصف موجودلك عمومی بر قافوی وار : كندی مشاهلرندن بریسند برطاقم روسی حائلرك خارجی نظاهرلری مشاهد ایدهم، كندیلر ده اولرله بالذات دوچار اولی ایچون قابل كوسترلر . بر فریاد اییدینجه ، امیدسز برطور كوردنجه، درحال - بلكه او آندكی مسرتزه رغا - چهره مزقارایر، یوره كن سیزلار . اسپینوزا دیسوركه : دشناك زوالیانی قارشیسند فنا بر آدامك دویدنی ظالمانه بر سونج ، یأس وكدرك قارشاسندن اصلا خالی دكلر :

دامامكه او فنا آدام بر انساندر ، كندینی سوندین بو اضطرانی «سرایت» واسطه سیله دویاچقدر ! اوت، هیچ شبه یوق كه بو سوجلی «كن» دن لذت آلمیلك ایچون دشناك اضطرانی طامعیی لازمدر .

شیدی شو «درونی سرائت» ی اثرلده آرایام، ایسته نامق كلك اشخاصی : اسلام بك عادل كرای .. بونلر قارش قارشیه كلنج، كوسترکاری قهرمانی، علو جانب حسلرلنك ووجوله ازدواج ایتمكاری آكلارز . ایسته خالده خاك اوغوزی، قاپی، خندان، ایسته حاملك اشیری، عبدالرحمن ثانی، طاری، ایسته خالده بلك احمد جیلی، احمد شوق افندیسی .. هسی كوسترکاری مزاج و اخلاقله بلكلر قاریشورلر . بزه اوله بر .. attitude empruntée ایكری وضعیت حاصل ایدیلورلكه اسل شخصیتله اكثریا بر مناسیتی یوقدر . یكى آلكان بدیعاییلرلك «Einführung» دیدکاری شی بوندن عبارتدر . حیاترك هر دقینه سنده اغرایه بیهلجكم بو روسی حالتك ادبیات صنعت جهان حاس اولادنی میدانددر صانیر !

آرقادام بونده خیلدر، چونكه اومیسیتك دویغولردن يك اوزاقدر ؛ حاملك ربانی اسرار آلود وجداندن ممكن دكل كندیسنه برشی كچمك ؛ سیف الدین هرشیده بر وضوح آزار، ذهنی ومنطقی بر شخصیتی وار : حیاتی آنجاق مویاسان، حتی قورلینكی كورمك ایستر . یعقوب قنیرده بونك عكس مشاهد ایدیلورز : اولك ره آلیست یازیارنه بیه براز شعر قارشیدیلوردی . نهایت، بوكون غما قارا كنی بر میستیزم ایچنده یاشیور. كنج حكایه جمن رفیق خاله بركون : «بجه ادبیات بو كولكلمی اولالاردر .. كنبه نامه ك فلاسقلری بس بداهه دافتیمده، كیش بر نفس آلم . ایچم راحت ایدی . دیوردی . چونكه او تمامی غمیه، بر ده آلیستدر ؛ اثرلری اوقویكر، كوردكلری نوط امتشده كندندن برشی علاوه اییهرك یازیور، صانیرسكز . عینی زمانده حیاته اوله بر باقیشی واردرك .. بشركه عادل بلكلری نشر یحند اوله ذوق آلیركه . ایسته اوله یازدنی «قوشو ناموسی» ایشته بو سته چیقاردنی «بوز اشك» حكایسی . بویه تلقیدك آدام، برقاره صفتله هیچ صفتله، راسته تحمل ایده بیلیرم ؟ .

خلاصه دنیای، حیاتی آكلایدیغزه كوره بر اتردن خوشالایرز، یخود نفرت ایدرز . بو «آكلایش» له اوقودیمز اثر آراسنده بدیی بر علاقه یوقدر ؛ او ایستر سورم ، ایستر سومیلم . متلاز دوست بر آدام، مویاسانك «هل آبی» سندن كیفه لیر، براخلاق متعصبك بلكه حدتلدنكی قدار. بو «کیف» ایله «حدت» شو ایی آدامك حیاتی تلقیسندن دویغور. بوراده «هل آبی» لك وظیفه سی آنجاق «موتور» لكدن عبارتدر . او، زدنوست ایله اخلاق متعصبی تحریك ایدیلور ؛ ایسته بوقادار. شو حال، حیاتی تلقیزدن دونان «حسن» ك لادیی اولدنی واضحا كوسترمكددر .

* *

صنعت، پولادیی حسلردن بوس یوتون تجرید ایدهلرمن، اوده هشی کی بر «مطلق» دكلر . صاف حس، صاف عقل اولادنی کی صاف كوزلكده یوقدر . شوواركه صنعت یابانی اولانلره حقیقی ادراك ایدیلنلر آرسنده شو نقطه دن فرق واردد ؛ یابانیلر بر شمرد، بر درامده، برناپلده یالكنز پولادیی دویغولری آزلار ؛ مشغول اولدولری اثرله ویرکاری قیمت، پولدقاری لادیی عنصرلره میسوطاً متناسبدر. صنعتك حقیقی طایانلره كلنج: اولرده - ایسته بوقاریده بر جوق مثالارده آكلایشلی - بطبع بو حسلردن نفسلری تجرید ایدمزلر . یالكنز بدیی حكملری بونله تابع قیلنلر .

بوندن سوكره اصل «بدیی حسل» ك تحلیلله مشغول اوله بیلر .